

Handläggare: Anders Fall
Tfn: 08-508 25 608

TJÄNSTEUTLÅTANDE SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2005-09-30

DNR119-645/2005

Till
Socialtjänstnämnden

Resurs- och kunskapscenter för adopterade och deras familjer

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utveckla Resurs- och kunskapscentret för adopterade och deras familjer, i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Dag Helin

Eva Sandberg

Sammanfattning

Under 2005 tillfördes förvaltningen i budget 0.7 mkr för arbetet med att inrätta ett resurs- och kunskapscenter för adopterade och deras familjer. En samordnare anställdes i januari och denne har sedan dess arbetat med frågor som rör området.

Utifrån de kontakter samordnaren har haft med organisationer och verksamheter inom offentlig förvaltning har följande erfarenheter kunnat dras:

- Det är ganska väl sörjt för att de behov som yngre barn och deras föräldrar kan ha av insatser kan tillgodoses av både ideella och professionella krafter
- för skolbarn och unga vuxna och deras familjer efterfrågas mer möjligheter till stöd och hjälp i de fall detta behövs
- föräldragrupper med olika inriktning efterfrågas
- utbildningsbehov finns hos professionella inom socialtjänst, skola och landstingsverksamheter
- det finns behov av en fortsatt referensgrupp för samordning och utveckling av olika verksamheters aktiviteter

- en ”vägvisare” för både familjer och professionella behövs, som kan informera om och förmedla kontakt med de organisationer och offentliga verksamheter som finns inom adoptionsområdet.

Förvaltningen ser utifrån den sammanställning av resurser och de erfarenheter som gjorts under 2005 att det finns behov av att fortsatt utveckla ett Resurs- och kunskapscenter i stadens regi. Ett sådant center skulle kunna stå för samordning av resurser, utbildning, kunskapsinsamlande, följa aktuell forskning inom området etc. Under samordnarens ledning har ett arbete i den inriktningen påbörjats som mottagits positivt av intressenter inom området.

Bakgrund

Socialtjänstnämnden gavs i december 2003 i uppdrag att medverka till att Jordgloben, en öppen förskola för adopterade och deras familjer, skulle ges möjlighet att fortsätta sin verksamhet. Vidare föreslogs att socialtjänstförvaltningen skulle återkomma med förslag om hur ett resurscentrum för adopterade skulle kunna byggas upp.

Uppdraget föranleddes av att Adoptionscentrum Söder som drivit förskolan, hade meddelat Socialtjänstförvaltningen att man inte längre hade kapacitet att fortsätta göra det. Förvaltningen tog då upp en diskussion med Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning om de skulle kunna överta driftansvaret för förskolan. En överenskommelse om detta träffades, innehållande att full kostnadstäckning för åtagandet garanterades.

Den 17:e mars 2004 nyinvigdes den öppna förskolan. I samband med detta bytte man namn till Spira. En förskollärare samt en barnskötare anställdes av Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning för att driva verksamheten. Personalen får arbetsledning från en av stadsdelsförvaltningens förskolechefer. Under 2004 täcktes driften av förskolan med de verksamhetsbidrag som Adoptionscentrum Söder erhållit från socialtjänstnämnden. Verksamheten var under 2004 öppen tre dagar i veckan. Under 2005 har en utökning till fyra dagar i veckan skett. Besöksfrekvensen är hög och närmare 100 barn med föräldrar besöker Spira varje vecka. Besökarna kommer från hela staden.

Förutom förskoleverksamheten i lokalerna har det på övriga tider varit mycket aktiviteter. På uppdrag av socialtjänstnämnden driver Katarina Sofia stadsdelsförvaltning adoptionsförberedande grupper. Dessa grupper riktar sig till par som väntar på den hemutredning som alla familjer genomgår innan godkännande för adoption. Adoptionscentrum har utbildningar i grupp för par som är godkända för adoption och som väntar på sitt barn. På helger och kvällar kan lokalen användas för aktiviteter med direkt anknytning till adoptionsanknutna frågor. Lokalen hyrs då mot en mindre hyreskostnad. Uthyrningen administreras av socialtjänstförvaltningen.

Under våren 2004 sammankallade socialtjänstförvaltningen en arbetsgrupp omkring möjligheterna att utveckla verksamheten på Spira. Medverkande i denna var representanter för Adoptionscentrum Söder, Nordvästra sjukvårdsområdet, Barn och

ungdomspsykiatri, Maria - Gamla stans stadsdelsförvaltning samt personal från socialtjänstförvaltningens stab och kansliavdelning. I gruppen fanns ett stort kunnande om adoptivbarn och deras familjer.

Mötena hade som målsättning att utifrån befintlig kunskap och resurser se över möjligheterna att utveckla ett resurs- och kunskapscenter för adopterade och deras familjer. I juni 2005 godkände socialtjänstnämnden socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande "Öppen förskola med resurscenter för adopterade" som svar på tidigare nämnda skrivelse om inrättande av ett resurscentrum. I tjänsteutlåtandet föreslog förvaltningen att som ett första steg i att inrätta ett resurscenter skulle en samordnare tillsättas med uppgift att:

- kartlägga de behov som finns hos de adopterade och deras familjer samt de resurser som finns tillgängliga för målgruppen.
- vara förmedlare och "vägvisare" till möjliga stöd och behandlingsinsatser.
- verka för att få till stånd en kommunal "vänta barn grupp". Efter godkännandet av föräldrarna/föräldern för adoption.
- verka för att Landstinget(BVC) inom ram erbjuder föräldragrupper, efter barnets ankomst.
- samordna de befintliga aktiviteterna på öppna förskolan Spira samt verka för att lokalen utnyttjas så effektivt som möjligt, detta för att även uppmuntra att informella nätverk skall komma till stånd.
- följa det nationella arbetet angående adoptionsfrågor enligt regeringens proposition 2003/04:131, Internationella adoptionsfrågor.
- samverka med en referensgrupp.

Under 2005 tillfördes förvaltningen i budget 0.7 mkr för arbetet med att inrätta ett resurscenter. En samordnare anställdes i januari och denne har sedan dess arbetat utifrån den inriktning som förvaltningen redovisat i tjänsteutlåtandet.

Aktiviteter under 2005.

Samordnaren tog initiativ till att bilda en referensgrupp som träffas regelbundet. I gruppen finns representanter för organisationer, privata verksamheter, Stockholms läns landsting, stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen och socialtjänstförvaltningen.

Samordnaren har varit i kontakt med ett 20-tal organisationer, föreningar och offentliga verksamheter inom området. Genom möten och samtal med företrädare för de olika verksamheterna, har samordnaren fått ett grepp om vilka resurser som finns. Klart framgår att för de små barnen och deras föräldrar finns ett relativt stort utbud som till stor del tillgodoser de behov som finns. Däremot framförs i olika sammanhang att för gruppen skolbarn/unga vuxna finns inte alls tillgång till råd och stöd i samma utsträckning.

En sammanställning av vilka specialresurser som finns för adopterade och deras familjer har gjorts och sänts ut till personal vid stadsdelsförvaltningarnas barn- och ungdomsverksamheter.

Samordnaren har anordnat en föräldragrupp för ensamstående mammor med nyanlända barn, som genomförts i Spiras lokaler. Gruppen träffades fem gånger och olika teman omkring adoption ventilerades. Utvärderingen visade att deltagarna uteslutande var mycket positiva. Föräldragruppen genomfördes med hjälp av gruppledare från Adoptionsrådgivningen.

Ytterligare en föräldragrupp pågår under hösten. Den vänder sig till föräldrar som tagit emot barn, som vid ankomsten var 2.5 – 4 år. Omkring den gruppen barn finns särskilda frågeställningar som kommer att diskuteras. Ett 10-tal föräldrar deltar.

Resurssamordnaren har tagit initiativ till och arrangerat en föreläsning för adoptivföräldrar omkring temat anknytning som rönste stort intresse. Ett fyrtiotal föräldrar deltog. En föreläsning med temat ”Möte med adopterade - är det något särskilt med det” för familjerätts- och socialsekreterare har genomförts. Antalet deltagare uppgick till ett nittiotal, vilket tyder på att det finns ett stort behov av mer kunskap inom området.

Under hösten 2005 har ett samarbete inletts mellan samordnaren och förvaltningens avdelning Precens som driver det s.k. Kometprojektet. Inom projektets ram erbjuder stadsdelsförvaltningarna cirklar för föräldrar med barn i åldrarna 3-10 år som är utagerande, uppvisar lättare beteendestörningar etc. En pilotgrupp för adoptivföräldrar planeras att genomföras under våren 2006. Innehållet i den cirkeln kommer att inriktas på de speciella behov och frågeställningar som kan finnas omkring adopterade barn. Cirkelledarna kommer att till den utbildning de redan har få en påbyggnadsdel, som inriktar sig på adoptivbarnens och deras föräldrars specifika situation.

Förvaltningens verksamhet Duvnäs Föräldrastöd inom HVB barn och ungdom har informerat via Spira om sin verksamhet. Inom verksamheten arbetar man med samtal, samspelsstöd, spädbarnsmassage och Marte Meometoden. Efter informationen har adoptivföräldrar vänt sig till verksamheten, för att få råd och stöd i sitt föräldraskap.

Adoptionsorganisationer och andra som samordnaren haft kontakt med har påtalat att det behövs mer kunskap och insatser för skolbarn och unga vuxna adopterade. I ett första skede kommer socialarbetare, skolkuratorer och kuratorer vid ungdomsmottagningarna som kommer i kontakt med dessa ungdomar att inbjudas till en utbildningsdag med temat ”Vuxenblivande med separation i bagaget”.

Utifrån de kontakter samordnaren har haft med organisationer och verksamheter inom offentlig förvaltning har följande erfarenheter kunnat dras:

- Det är ganska väl sört för att de behov som mindre barn och deras föräldrar kan ha av insatser kan tillgodoses av både ideella och professionella krafter
- för unga vuxna och deras familjer efterfrågas mer möjligheter till stöd och hjälp i de fall detta behövs
- föräldragrupper med olika inriktning efterfrågas

- utbildningsbehov finns hos professionella inom socialtjänst, skola och landstingsverksamheter
- det finns behov av en fortsatt referensgrupp för samordning och utveckling av olika verksamheters aktiviteter
- det finns behov av en ”vägvisare” för både familjer och professionella behövs, som kan informera om och förmedla kontakt med de organisationer och offentliga verksamheter som finns inom adoptionsområdet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser utifrån den sammanställning av resurser och de erfarenheter som gjorts under 2005 att det finns behov av att fortsatta utveckla ett Resurs- och kunskapscenter i stadens regi. Ett sådant center skulle kunna stå för samordning, utbildning, kunskapsamlande etc. Under samordnarens ledning har ett arbete i den inriktningen påbörjats som mottagits positivt av intressenter inom området adopterade och deras familjer.

Nuvarande referensgrupp som haft en viktig del i samordnarens inhämtande av information och behovsinventering, blir en viktig part i den fortsatta utvecklingen av centret .

Det finns ett 15-20 tal olika intresseorganisationer och föreningar samt även offentliga verksamheter inom området. Utifrån detta har det visat sig att den samordnings- och lotsfunktion som samordnaren svarat för under 2005, behöver stärkas upp med ytterligare en befattning på halvtid. Eftersom insatser för adopterade och deras familjer inte bara är en angelägenhet för kommunen har samtal förts med representant för landstinget om att man till resurs- och kunskapscentret också skulle tillföra motsvarande 0.5 befattning. Inte minst på utbildningssidan kommer det att krävas mycket resurser

Föräldrautbildning för blivande adoptivföräldrar

Vid nämndens sammanträde i november 2005 behandlades ärendet ”Obligatorisk föräldrautbildning för blivande adoptivföräldrar”. Nämnden beslutade ”att hemställa hos kommunstyrelsen att Kommunfullmäktige skulle ge nämnden i uppdrag att tillhandahålla föräldrautbildning inför adoption samt besluta om den enskildes avgift”. Om nämnden får detta uppdrag anser förvaltningen vilket redovisades i ärendet, att det är lämpligt att samordna föräldrautbildningen med de övriga insatser som kommer att ges inom ramen för Resurscentret för adopterade och deras familjer. På så sätt hålls stadens samlade råd- och stödverksamheter ihop, både före och efter det att adoptivbarnet anlänt till sin familj.

Om föräldrautbildningen kommer att hanteras inom ramen för Resurs- och kunskapscentret beräknas administration för den delen omfatta en halvtidstjänst. Arbetsuppgifterna kommer att bestå i fördelning av kursplatser, bokning av kursledare och utbildningslokaler, beställning, tryckning och utdelning av studiematerial, beställning av böcker, filmer med mera. Eftersom centret även för sin övriga del kommer att ha behov av en administrativa resurs bedömer förvaltningen att det finns behov av totalt en befattning.

Budget för Resurs- och kunskapscentret 2006

Samordnare	1.0	500 tkr
konsult (lots, vägvisare)	0.5	230 tkr
administrativ resurs	0.5	175 tkr
övriga kostnader		300 tkr

Totalt: **1 205 tkr**